

קוני-למל באנטבה

מפיק טד אשלי

חלק זעיר מתקציבה המתוכנן של וורנר, בא ממשקיעים אמריקאים. העלילה תהיה דמונית וללא שום קשר למה שאירע או לא אירע באמת באנטבה. את רישותיהם של אנשי הקולנוע בי ארץ לאור מה שקרה עם חברת האחים וורנר, היטיב לבטא אחד הבולטים שב אנשי תעשייה זו בארץ: "הממשלה נהגה בטיפשות. היא היתה צריכה להניח לחברות לצלם את הסרט ללא כל זיכיון, האנשים היו בין כה וכה נושרים ומרימים ידיים. מה שנוצר כעת הוא רק שם רע למדינת ישראל בעולם: חברה היוצאת מן הארץ ללא סרט אבל עם זיכיון בכיס, ור חברות אחרות בלי זיכיון אבל עם סרט לראות-ענינהן. מה שקרה צריך לשמש שיר עור ולקח לאנשים שאינם מבינים שום דבר בקולנוע אבל מתעסקים בו.

סרט אילה

אכסודוס

כעת, במקום שיהיה פיקוח על הי עלייה, יצולם לו סרט הוליוודי אוסי ייני עם צ'ארלס ברונסון, עם הסרט מצ'יני ולא-אמין. הממשלה דאגה שגם הפעם יציגו אותנו כמו בובות הוליוודיות. בסרט שלבטח יהיה אילה אכסודוס.

עתה, לאחר שאנשי צוות-ההסרטה פינו את המישרדים ברמת-אביב ומתכוונים לפינות חוץ שבוע ימים גם את המישרדים במלון דן ולצאת את הארץ סופית, הם מגיחים כי משרד-המיסחר-התעשייה אומנם לא עזר להזניע עניינים במיוחד, אולם לחץ על הבמאי פונק שפנר בעניין השחקנים. שני שחקנים הופגשו עם שפנר, יהורם גאון ומייק בורשטיין, שאף הביא לבמאי המ' הולל תמונות שלו במדי צה"ל. אחד מאנשי צוות-ההסרטה הישראלי לא התאפק, ואמר: "תקציב של 17 מיליון דולר, מאה תפי קידים מדברים, שלושה תפקידים ראשיים, שמות כמו אל פאצינו וסטיב מקווין מר באים בחשבון, ובארץ מציעים את מייק בורשטיין. מה זה פה, קוני למל באנטבה?" אולם מעבר לכל הפאשלות של הממשלה, מעבר לסחבת החייבת להדליק אור אדום אצל הממונים, יש לשער כי הגורם העיקרי לביטול ההסרטה בארץ היו סירטי-הטלוויזיה על המיבצע. העומדים עתה בשלבים רציניים של ביצוע.

אחת השמועות העקשניות ביותר טוענת, כי בישיבת מועצת-המנהלים של חברת וורנר קם אחד מחברי המועצה והגיש לטד אשלי דו"ח, שבו הוכיח כי התקציב אכן יעבור את 11 המיליון המיועדים ויגיע לשבעה-עשר מיליון. אשלי השיב לו: "באם זו היתה הבעיה היחידה, הייתי מתנגד. כבר ראיתי גירעונות תקציביים גדולים מאלה."

אולם הבעיות התקציביות היו רק פרט קטן ורונן קאר, המפיק-בפועל, סיפר כי הסכום שהוצא על-ידי החברה בישראל עד כה, הגיע לכדי 400 אלף דולר בשבוע. בהוליווד עושים סרט רק לאחר שיש הסריט מוגמר. בשל המיכשולים שהעמידו על דרכו הממשלה והצבא, לא נמצא בידי טד אשלי חסריט כזה. בהוליווד מחתימים שחקנים בדרגות של מקווין ופאצינו רק אחרי שהם קוראים את החסריט. אך לא היה חסריט כדי להראותו להם.

שרית ישי

בשדות. אינני מבין למה דווקא פה עושים מזה עניין."

אחרי מסע-הסברים ממושך שוכנע הקיר בוך כי צילומי של סרט ציוני לא פחות חשוב מגידול יבולי כותנה. הנושא הועלה באסיפת הקיבוץ, אולם האסיפה לא אישרה. כן יצא המרצע מן השק: אנשי הקיבוץ הורה לבסוף, כי

לשדות הכותנה שלהם מזה זמן רב, וכי הם חוששים שמייד אחרי סיום הצילומים לדיברי הקיבוצניקים, המאבק בשדות הכותנה שלהם נמשך כבר שנים ארוכות, ועד שלא יקבלו הבטחה מפורשת כי השדות לא יילקחו מהם, העניין לא יוסדר. שר-המיסחר-התעשייה, חיים בר לב, התערב אישית, ונתן מיכתב-התחייבות שמעמדו של השדה אחרי צילומי הסרט יישמר הסטטוס-קו. או — בניגוד למה שפורסם בעיתונים — ניאוחו אנשי הקיר בוך לאשר את השימוש בשדות.

בעיית שדה-התעופה נפתרה, אס-כך, אולם הבעיות האחרות הסתברו והלכו, וככל שגדלו הבעיות כן הלכה סבלנותם של אנשי חברת האחים וורנר ואולה.

ברונסון יהיה

דן שומרון

כדי להבין את אשר התרחש בין המיקצוענים מהוליווד לבין נציג ממשלת ישראל, יש לציין כי תעשיית-הסרטים בארץ שייכת לתחום התעשייה הקלה הכריזת. בין השאר, את ענפי ההלבשה, ההתייגים והפצ'התן. בראש המחלקה עומד עזרא שרון, ואנשי הסרט טוענים ש,הוא אולי מבין גדולי ברהיטים ובחפציהתן, אבל אף אחד לא יכול להאשים אותו בהבנת הקולנוע. הפרוייקט של אנטבה היה הי פרוייקט היחיד שבו עסק עזרא שרון בי מיסגרת זו, אולם הוא לא העניק לו די תשומת-לב. לזוהר ברעם, הממונה על עידוד הסרט הישראלי, לא ניתן להתערב כלל בנושא, ושמועות עקשניות טוענות כי הוא עומד להתפטר מתפקידו.

לעומת אנשי-ההסרטה, טוענים אנשי הצבא כי עזרא שרון העניק לאנשי הצוות מעל ומעבר למה שהיה צריך.

היכן האמת? באמצע, כפי הנראה. אולם האיש שפוצץ כדראה, באופן סופי את פרשת ההסרטה, היה התסריטאי קן רוס. יום אחד ארזו רוס את סירטי-ההקלטה שליקט כאן, וחזר להוליווד. שם, בעיר-הסרטים, דיווח לטד אשלי כי המידע שבידי אינו מוכנים לספק לו מידע נוסף. יתירה מזה, נוצר מצב פראדוקסלי. חברת האחים וורנר אומנם התחרתה בחברות האחרות, ניצחה וזכתה בזיכיון, אולם ברברגע נכנסה למלכודת. החברה התחייבה לצלם סרט בעל עלילה אותנטית, ללא פויילע-שטיק או התערבות של הדימיון. החווה שחתמה, איפשר למדינת ישראל שלא לאשר את הסרט להקרנה, או לצנזר קטעים שלא יהיו לרוחה, ואילו חברות-הסרטים שהפסידו את הזיכיון, בהן חברת יוניברסל שנפגעה, וכי כל הנראה לא הצלם בעתיד הקרוב סרטיים בישראל, רשאיות לצלם סרטים על מיבצע-אנטבה מתי שירצו, היכן שירצו ובנייה שתיראה להן. (ראה כתבתו של מריו פרוז בעמודים 37-36).

חברת-הטלוויזיה האמריקאית אניביסי תפסה מייד טרמפ על העניין. היא גייסה את כוכבי-הסרטים צ'ארלס ברונסון לגילום דמותו של תיאולוף דן שומרון, ועומדת לצלם סרט בארצות-הברית, המיועד לטלוויזיה האמריקאית ולבתי-הקולנוע בי חו"ל. עוד לפני זה, כבר בתחילת החודש הבא, עומד המפיק הישראלי שמעון ארגה, להפיק בישראל סרט בהשתתפות בארי ("סטרצ'ולי") גיומן ואלי וואלאך שיהיה קשור בפרשת אנטבה. המימון, שהוא רק

מאנשי-הצוות, שביקש לשמור על עילום שמו:

דברים פשוטים, כמו אספקת מידע של כמה-עולה-מה ואיך, לא סופקו במועד. כל שאלה שנשאלה זכתה בתשובה רק כעבור שבועות רבים. רשימות הצידוד הת עכבו, מידע על ציוד כימעט שלא ניתן. נדמה היה כאילו משרד-המיסחר-התעשייה, הצבא ומשרד-הביטחון עושים הכל כדי להעלות את ההסרטה על שירטון. והתעוררה גם, כמוכן, בעיית אתרי-הצילום. הממשלה סירבה בכל חוקף לאשר לסרט צילומים בחו"ל. המפיקים והבמאי

שחקן בורשטיין לא סטיב מקווין

עורכת-דין ליבני ולא בישראל

תרו נואשות אחר אתר-צילומים שיתאים לבניית שדה-התעופה של אנטבה. לבסוף נמצא המקום, דווקא בשדות-הכותנה של קיבוץ עין-שמר. לגבי חברת האחים וורנר היה ברור שאין כל בעיה. מבחינתם יש מחיר לכל דבר, והם היו מוכנים לשלם כל סכום שהקיבוץ יירוש עבור הכשרת שדות הכותנה כשדה-התעופה, כיוון שהשטח אכן שימש פעם לצורך זה. בתחילה סירב הקיבוץ, בטענה שאלה הם מישטחי הכותנה הטובים ביותר. המי פיקים האמריקאיים נדהמו. אמר אחד מהם: "עשיתי סרטים רבים, כימעט בכל העולם, אין זו הפעם הראשונה שאנו מכשרים שטחים חקלאיים לצילומים. בכל מקום שיי למנו לאיכרים כסף טוב תמורת השימוש

עדיין לא ברור, אלו מן ההאשמות שהועלו באחרונה נגד יו"ר מרכז קופת-חולים, אשר ידלין, התגלגלה כמבור סטות, ואלו כמופרכות. אבל דבר אחד ברור כבר היום ללא כל ספק: לאשר ידלין יש חלק באשמה לכך, שחברת האחים וורנר החליטה לחזור בה מכוונתה להפיק בישראל את הסרט על מיבצע-יונתן באנר טבה, בהשקעה של 15 מיליון דולר.

אשמה עקיפה, כמוכן, שכן, בין הטענות שיש למפיקי הסרט לגבי היחס שבו נתקלו בישראל, כלולה גם הטענה כי כל מאמציהם להיפגש עם היועצת-המישפטית של משרד-הביטחון בשבועות האחרונים, עלו בתוהו. המפיקים היו צריכים להבהיר עימה כל מיני נקודות מישפטיות, בחווה שנחתם בינם לבין ממשלת-ישראל, ושחיו לו השלכות לגבי התחייבויות משרד-הביטחון להפקת-הסרט. אבל לא ניתן היה לפגוש את היועצת-המישפטית. היא פשוט לא היתה במישרדה.

ייתכן כי אילו היו מפיקי אנטבה יודעים שאתה יועצת מישפטית, אינה אלא עורכת-הדין טלי ליבני, ידיתו הקרובה והצמודה של אשר ידלין, שנאלצה בשבועות האחרונים לסייע לו במצב הקשה שאילו נקלע, הם היו מתחשבים בה קצת יותר.

אלא שעניין ידיתו של אשר ידלין הוא, כמוכן, שולי. הוא רק ממחיש נקודה אחת בפסיפס שלם של בעיות ותקלות שעיימם נאלצו מפיקי הסרט להתמודד, ושבסופו של דבר הביאו אותם למצב שבו הרימו ידיים ונכנעו. עתה צפויה סכנה, שאם יזכרו בעתיד אתה שכינה, "פרשת אנר טבה", לא יתכוונו עוד לפשוט צה"ל באוגדה, אלא לכישלון המונומנטלי של הניסיון להפיק סרט על מיבצע זה בישראל.

הסחבת

הכואבת

אחרי שבממשלת-ישראל החליטה, לא במעט בשל יחסים אישיים, להעי גיק לחברת האחים וורנר את הוכיות להפיק סרט על מיבצע-יונתן, תוך שיתוף-פעולה הדוק עם הממשלה, נכנסו המפיקים מיידי להילוך גבוה של הכנות.

כבר ב-15 באוגוסט הגיעו לארץ יו"ר מועצת-המנהלים של החברה, טד אשלי, הנחשב כיום כילד-הפלא התורן של הוליווד, המפיק סטלי ארטול, והבמאי פרנקלין (פוטו, הפפר) שאפנר. הם ריכזו סביבם צוות של 15 אנשים, ביניהם המפיק-בפועל רון קאר, ומנהל-ההפקה הישראלי רוני יעקב.

עדיין לא היה להם דבר ביד. לא חסריט, לא רעיון לתסריט ואף לא שחקנים — היסודות האלמנטריים שבלעדיהם לא ניתן להתחיל בעבודות ההכנה לסרט. אבל זה לא הפריע להם להתחיל בהכנות.

הצוות השתכן במלון דן התלאביבי, ופתח מישרדים במלון רמת אביב. הן הבמאי והן המפיק, סטלי ארטול, התרחקו לחלוטין מאר הורקורים, סירבו להעניק ראיונות עיתונאיים והיו עטוקים ראשם ור קיבם בפרה-פרודוקציה.

רוס, התסריטאי ההוליוודי הנודע, הי גיע מיידי אחריהם והחל מלקט חומר עבור סרטו. כאן החלו הבעיות להתעורר. ככל שעברו הימים, כן חזר רוס והתלונן כי הממשלה והצבא אינם משתפים איתו פעור לה, ואינם מאפשרים לו להגיע אל חומר של פורסם קודם-לכן. "אילכך, כך טען, איני יכול לחדש בתסריט דבר". הבמאי והמפיקים היו סרודים בחיפוש אחר אתרי-צילום ואילו מנהל-ההפקה, רוני יעקב, פתח במגעים עם הממשלה והצבא. החווה בין משרד-המיסחר-התעשייה, שר על-פיו נקבע כי חברת האחים וורנר תפי קיד ערבות בסך 750 אלף דולר כדי להבי טיח השלמות בהתחייבויותיה, נחתם. מהר צית הסכום הופקדה בידי המישרד הממ' שלתי. אולם כאן החלה הסחבת. מספר אחד